

BÖLÜM 5

TURİZM EĞİTİMİNDE YABANCI DİLİN YERİ: GÜNCEL YAKLAŞIMLAR, YÖNTEMLER VE UYGULAMALAR

Gülin ZEYBEK¹

Erdal ÖRDEK²

GİRİŞ

Turizm, doğası gereği farklı kültürlerden ve uluslardan bireyleri bir araya getiren, yoğun iletişim ve etkileşim gerektiren bir sektördür. Bu nedenle yabancı dil becerisi, turizm sektöründe çalışanlar için yalnızca bir iletişim aracı değil, aynı zamanda mesleki yeterlilik ve profesyonel kimlik göstergesidir (Kandampully & Suhartanto, 2000, s. 348). Turizmin ağırlama, eğlence, dinlenme, konaklama, ulaşım, beslenme, alışveriş vb. yönleriyle büyük bir hizmet sektörü olduğu göz önünde bulundurulduğunda, bu sektörde çalışanlar ile hizmet alanlar arasındaki iletişimin ne ölçüde yoğun olduğu anlaşılabilir. Konukların büyük çoğunluğunu farklı ülkelerden gelen insanların oluşturması, söz konusu hizmetlerin etkili ve nitelikli bir şekilde sunulmasında yabancı dil bilgi ve becerisini zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle bir ya da birden çok yabancı dilde iletişim becerisine sahip olmak turizm sektöründeki çalışanlarda mesleki bilginin yanı sıra öncelikli olarak aranan nitelikler arasındadır. Bunun sonucunda turizm eğitiminde yabancı dil öğretiminin önemli bir yer edinmesi kaçınılmazdır.

Yabancı dil öğretimi konusu, nitelikli çalışanlar yetiştirmeyi hedefleyen turizm eğitiminin her kademesinde önemli bir yer tutmakta ve bu alandaki eğitimci ve araştırmacılara konuyu çeşitli yönleriyle araştırma ve irdeleme alanı açmaktadır. Turizm bilim alanında ve yabancı dil eğitimi bilim alanında çalışan akademisyenler ve araştırmacılar tarafından turizm ve yabancı dil ilişkisi, turizm eğitiminde yabancı dilin yeri ve önemi, turizme yönelik mesleki yabancı dil öğretimi vb. ko-

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, gulinulusoy@isparta.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-6863-7169

² Öğr. Gör. Dr., Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, erdalordek@isparta.edu.tr, ORCID iD: 0000-0003-3265-4845

- Öğrencilere staj, saha çalışması ve rol yapma etkinlikleri aracılığıyla gerçek bağlamlarda dil kullanma fırsatları sunulmalıdır.
- Eğitim kurumu uygulama tesislerine (otel, restoran, mutfak vb.) sahipse, yabancı dil derslerinin bir kısmı buralarda işlenerek öğrencilere yaşantı yoluyla dil edinimi olanağı sağlanmalıdır.
- Turizm bölümlerinde uygulanan yabancı dil öğretim yöntemlerinin etkililiğini karşılaştırmalı olarak inceleyen ampirik araştırmalar yapılması ve teknoloji tabanlı dil öğretiminin uzun vadeli etkilerinin ve sonuçlarının araştırılması da bu alandaki araştırmacılara yönelik önerilerdir.

Sonuç olarak, turizm eğitimi bağlamında yabancı dil öğretimi, yalnızca dilsel yeterlik kazandırmayı değil, aynı zamanda öğrencilerin kültürlerarası duyarlılığını, mesleki temsil gücünü ve profesyonel iletişim becerilerini geliştirmeyi hedeflemelidir. Çalışmanın ortaya koyduğu bulgular, iletişimsel ve bütünsel öğretim yaklaşımları ile teknolojik yeniliklerin yabancı dil öğretimine entegrasyonunun, turizm alanında nitelikli insan kaynağı yetiştirilmesine önemli katkılar sunduğunu göstermektedir.

KAYNAKLAR

- Al-Fraihat, D., Joy, M., Masa'deh, R., & Sinclair, J. (2020). Evaluating e-learning systems success: An empirical study. *Computers in Human Behavior*, 102, 67–86. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2019.08.004>
- Amiradis, C., Ladas, C., & Psarrianou, W. (2011). Didaktik des fachbezogenen Fremdsprachenunterrichts in der Tourismusausbildung. *Zeitschrift für Regionale Wissenschaft*, 2, 75–86. <https://ideas.repec.org/a/hrs/jrnzrw/y2011viii1p75-86.html>
- Bower, M., DeWitt, D., & Lai, J. W. M. (2020). Reasons associated with preservice teachers' intention to use immersive virtual reality in education. *British Journal of Educational Technology*, 51, 2214–2232. <https://doi.org/10.1111/bjet.13009>
- Brandl, K. (2008). *Communicative language teaching in action: Putting principles to work*. Prentice-Hall.
- Canale, M., & Swain, M. (1980). Theoretical bases of communicative approaches to second language teaching and testing. *Applied Linguistics*, 1(1), 1–47.
- Chen, C. (2024). Entertainment social media based on deep learning and interactive experience application in English e-learning teaching system. *Entertainment Computing*, 52, 100846. <https://doi.org/10.1016/j.entcom.2024.100846>
- Coyle, D., Hood, P., & Marsh, D. (2010). *CLIL: Content and language integrated learning*. Cambridge University Press.
- Cummins, J., & Early, M. (2015). *Big ideas for expanding minds: Teaching English language learners across the curriculum*. Rubicon Publishing.
- Dalton-Puffer, C. (2011). Content-and-language integrated learning: From practice to principles? *Annual Review of Applied Linguistics*, 31, 182–204. <https://doi.org/10.1017/S0267190511000092>
- Dalton-Puffer, C., Hüttner, J., Jexenflcker, S., Schindelegger, V., & Smit, U. (2008). *Content and language integrated learning an Österreichs höheren technischen Lehranstalten*. Universität Wien & Bundesministerium für Unterricht, Kultur und Kunst.
- Desmayenni, M., Caniyago, A., Sitohang, K. S., Arnaz, D. F., Sutarsyah, C., & Munifatullah, F. (2023). Trends in teaching English for tourism: A systematic review (2013–2022). *Jurnal Pendidikan Progresif*, 13(3), 907–926. <https://doi.org/10.23960/jpp.v13.i3.202302>

- Ercan, F., & Yiğit, E. (2024). Turizmde yabancı dil iletişim aracı olarak yapay zekâ. In O. Atak, Ş. Demircan, & T. Dalgın (Eds.), *Akademik bakış: Turizm sektörü* (pp. 61–82). Özgür Publications. <https://doi.org/10.58830/ozgur.pub533>
- Erkol Bayram, G. (2016). Yabancı dil öğretim yöntemlerinin turizm rehberliği eğitimi açısından incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 136–147. <https://jret.elapublishing.net/makale/7382>
- Faig, E. Z. (2023). Exploring the role of technology integration in twenty-first century education. *International Journal of Innovative Technology and Social Sciences*, 4, 1–7. https://doi.org/10.31435/rsglobal_ijitss/30122023/8089
- Hermawati, D. A. (2022). The role of Content and Language Integrated Learning (CLIL) in teaching English for tourism: Challenges and implications for ESP teachers. *Journal of English in Academic and Professional Communication*, 8(1), 1–10.
- Ho, Y.-Y. C. (2020). Communicative language teaching and English as a foreign language undergraduates' communicative competence in tourism English. *Journal of Hospitality, Leisure, Sport & Tourism Education*, 27, 100271. <https://doi.org/10.1016/j.jhlste.2020.100271>
- Houmane, J., Zaher, A., Brigui, H., & Omari, A. (2024). Digital citizenship and language learning: Attitudes toward Rosetta Stone in Moroccan higher education. *IOSR Journal of Research & Method in Education*, 14, 52–60.
- Hsu, K.-C., Barrett, N. E., & Liu, G.-Z. (2023). English for tourism and AR-assisted context-aware ubiquitous learning: A preliminary design-based research study. *Computer Assisted Language Learning*, 38(3), 544–568. <https://doi.org/10.1080/09588221.2023.2202701>
- Ilmuddinovich, S. Q. (2024). Modern forms of teaching foreign languages for tourism students. *American Journal of Language, Literacy and Learning in STEM Education*, 2(7), 156–158. <https://www.grnjournal.us/index.php/STEM/article/view/5561/4887>
- Jacobs, G. M., & Farrell, T. S. (2003). Understanding and implementing the CLT (Communicative Language Teaching) paradigm. *RELC Journal*, 34(1), 5–30.
- Kandampully, J., & Suhartanto, D. (2000). Customer loyalty in the hotel industry: The role of customer satisfaction and image. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 12(6), 346–351. <https://doi.org/10.1108/09596110010342559>
- Kotler, P., & Armstrong, G. (2012). *Principles of marketing* (14th ed.). Pearson.
- Kökçü, Y. (2023). Dil öğretiminde kullanılan dijital yardımcılar: Web 2.0 araçları. *Rumelide Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 36, 48–66. <https://doi.org/10.29000/rumelide.1369057>
- Krull, G., & Duart, J. M. (2017). Research trends in mobile learning in higher education: A systematic review of articles (2011–2015). *International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 18(7), 1–23. <https://doi.org/10.19173/irrodl.v18i7.2893>
- Lasagabaster, D. (2008). Foreign language competence in content and language integrated learning. *Open Applied Linguistics Journal*, 1, 31–42.
- Lasagabaster, D., & Sierra, J. M. (2009). Language attitudes in CLIL and traditional EFL classes. *International Journal of CLIL Research*, 1, 4–17.
- Lee, J. F., & VanPatten, B. (1995). *Making communicative language teaching happen. Volume 1: Directions for language learning and teaching*. McGraw-Hill.
- Lee, S. M., & Park, M. (2020). Reconceptualization of the context in language learning with a location-based AR app. *Computer Assisted Language Learning*, 33(8), 936–959. <https://doi.org/10.1080/09588221.2019.1602545>
- Li, M., & Zou, B. (2022). Using artificial intelligence technology as a tutor for EFL speaking practice. In J. Colpaert & G. Stockwell (Eds.), *Smart CALL: Personalization, contextualization and socialization* (pp. 82–100). Castledown Publishers.
- Lin, V., Barrett, N. E., Liu, G.-Z., Chen, N.-S., & Jong, M. S.-Y. (2021). Supporting dyadic learning of English for tourism purposes with scenery-based virtual reality. *Computer Assisted Language Learning*, 36(5–6), 906–942. <https://doi.org/10.1080/09588221.2021.1954663>
- Mahan, K. R. (2022). The comprehending teacher: Scaffolding in content and language integrated learning (CLIL). *The Language Learning Journal*, 50(1), 74–88. <https://doi.org/10.1080/09571736.2019.1705879>

- Novitasari, N., Wahyuningsih, N., & Agustina, H. N. (2022). Improving students' speaking skills through CLIL in tourist guiding online class. *Celtic Journal of Culture, English Language Teaching, Literature and Linguistics*, 9(1), 53–68. <https://doi.org/10.22219/celtic.v9i1.20903>
- Ördek, E. (2024). Scenario method in teaching foreign languages for tourism. In G. Zeybek (Ed.), *Policy development, curriculum design, and administration of language education* (pp. 199–215). IGI Global.
- Ördek, E., & Bolat, H. (2016). Yabancı dil öğretim yöntemlerinin turizm için mesleki Almanca öğretimindeki yeterliliği. *Diyalog: Interkulturelle Zeitschrift für Germanistik*, 4(2), 104–115. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/diyalog/issue/27718/292437>
- Pérez-Cañado, M. L. (2016). Are teachers ready for CLIL? Evidence from a European study. *European Journal of Teacher Education*, 39(2), 202–221. <https://doi.org/10.1080/02619768.2016.1138104>
- Regmi, K., & Jones, L. (2020). A systematic review of the factors – enablers and barriers – affecting e-learning in health sciences education. *BMC Medical Education*, 20, 91. <https://doi.org/10.1186/s12909-020-02007-6>
- Richards, J. C. (2005). *Communicative language teaching today*. SEAMEO Regional Language Centre.
- Roca, F., & Bosch, G. (2005). Deutsch für den Tourismus im Spannungsfeld zwischen Gemein-, Berufs- und Fachsprache. *Encuentro*, 15, 79–85. https://ebuah.uah.es/dspace/bitstream/handle/10017/572/10_Roca_y_Bosch.pdf
- Ruiz de Zarobe, Y. (2008). CLIL and foreign language learning: A longitudinal study in the Basque Country. *International CLIL Research Journal*, 1, 60–73.
- Ruiz de Zarobe, Y. (2010). Written production and CLIL: An empirical study. In C. Dalton-Puffer, T. Nikula, & U. Smit (Eds.), *Language use and language learning in CLIL classrooms* (pp. 191–212). John Benjamins.
- Salmanova, S. (2025). Communicative approach in foreign language teaching: Advantages and limitations. *Euro-Global Journal of Linguistics and Language Education*, 2(2). <https://doi.org/10.69760/egille.250009>
- Savignon, S. J. (1987). Communicative language teaching. *Theory into Practice*, 26(4), 235–242.
- Savignon, S. J. (2007). Beyond communicative language teaching: What's ahead? *Journal of Pragmatics*, 39(1), 207–220.
- Suyunovna, A. F. (2023). Effectiveness of teaching tourism terms intensively. *American Journal of Pedagogical and Educational Research*, 15, 99–102. <https://americanjournal.org/index.php/ajper/article/view/1155/1063>
- Taş, S., & Uğurlu, M. (2019). Dil eğitiminde teknoloji ve sosyal medya etkisi. *Gece Akademi*, 2, 1–13.
- Ütnü, G., & Balcı, U. (2023). Turizm ve yabancı dil bağlamında hazırlanan akademik yayınların sistematik literatür analizi. In T. Balcı, A. O. Öztürk, & M. Aksöz (Eds.), *Schriften zur Sprache und Literatur VII* (pp. 363–385). Çizgi Kitabevi.
- Wang, H., Tlili, A., Huang, R., Cai, Z., Li, M., Cheng, Z., et al. (2023). Examining the applications of intelligent tutoring systems in real educational contexts: A systematic literature review from the social experiment perspective. *Education and Information Technologies*, 28, 9113–9148. <https://doi.org/10.1007/s10639-022-11555-x>
- Wolff, D. (2007). CLIL: Bridging the gap between school and working life. In D. Marsh & D. Wolff (Eds.), *Diverse contexts—converging goals: CLIL in Europe* (pp. 15–25). Peter Lang.
- Xing, J. (2023). The impacts of information technology integration in education on educational equity. *Lectures on Education, Psychology, and Public Media*, 7, 614–619. <https://doi.org/10.54254/2753-7048/7/2022962>
- Zizikova, S. I. (2021). Transformation of education in the context of digitalization. In S. I. Ashmarina, V. V. Mantulenko, M. I. Inozemtsev, & E. L. Sidorenko (Eds.), *Proceedings of Global Challenges and Prospects of the Modern Economic Development (GCPMED 2020)* (pp. 1074–1081). European Publisher.
- Zou, Y., Kuek, F., Feng, W., & Cheng, X. (2025). Digital learning in the 21st century: Trends, challenges, and innovations in technology integration. *Frontiers in Education*, 10, 1562391. <https://doi.org/10.3389/educ.2025.1562391>
- Zydatiś, W. (2007). *Deutsch-englische Züge in Berlin (DEZIBEL): Eine Evaluation des bilingualen Sachfachunterrichts in Gymnasien: Kontext, Kompetenzen, Konsequenzen*. Peter Lang.